

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **O. E. E.,** zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Žitná 45, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 5. 2004 č. j. 24 Az 2342/2003 – 51,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 27. 5. 2004 č. j. 24 Az 2342/2003 – 51 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2003 č.j. OAM-3701/VL-11-HA08-2003, kterým nebyl žalobci udělen azylu podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování dle § 91 téhož zákona. V odůvodnění rozsudku krajský soud shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že se ztotožňuje s názorem žalovaného, že žalobce nebyl v Nigérii pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a rovněž neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu v Nigérii jako státě, jehož je žalobce státním občanem. Žalobce podal žádost o udělení azylu pro problémy, které měl v Libérii s rebely,

vyhrožování bylo vedeno ze strany soukromých osob v Libérii, nikoliv v zemi původu žalobce, toto jednání soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. Udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je vázáno na důvody zvláštního zřetele hodné, v průběhu správního řízení ani v žalobě žalobce neuvedl žádný konkrétní důvod, který by mohl vést k aplikaci ustanovení § 14 zákona azylu. U žalobce nebyly rovněž shledány žádné překážky vycestování do země původu ve smyslu § 91 odst. 1 zákona o azylu.

Proti citovanému rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel má za to, že ze zpráv o situaci v Nigérii, z nichž vycházel žalovaný i soud, vyplývá mimo jiné to, že v Nigérii je činnost vlády v dodržování lidských práv nedostatečná, etnicko-náboženské násilí není pod kontrolou, nepokoje jsou potlačovány armádou, bezpečnostní síly se dopouštějí závažných porušení lidských práv, v zemi je bída, nedostatek výživy a obyvatelstvo trpí různými závažnými chorobami, soudy řídící se právem šaría odsuzují osoby ke krutým trestům jako amputace či smrt ukamenováním. Přesto soud uvedené skutečnosti neuznal ani za důvod k udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu a neshledal ani překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu. Soud se dále dle stěžovatele nezabýval ustanoveními dle § 13 zákona o azylu, ač tak učinit měl a mohl, přehlédl tak novou skutečnost, kterou je uzavření manželství stěžovatele s českou státní občankou, a to dne 3. 4. 2004. Za závažné porušení svých procesních práv považuje stěžovatel nedoručování rozhodnutí správního orgánu a soudu v jazyce, kterému by bezezbytku rozuměl, tedy v angličtině. Rozhodnutí jsou i byla doručována pouze na zvláštní žádost stěžovatele, pokud tak neučinil, vyhotovení rozhodnutí v anglickém jazyce neobdržel, ačkoliv by tak správní orgán i soud měly činit automaticky. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a ve věci nařídit další projednání, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 5. 8. 2003 žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že je občanem Libérie, vlast opustil začátkem července roku 2003 pro problémy s rebely. Kamarádi stěžovatele požádali, aby se připojil k boji proti vládě na stranu opozice, protože odmítl, začali mu vyhrožovat zabitím. Stěžovatel dále uvedl, že není a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace, v České republice chce žít a hrát fotbal, v případě návratu do vlasti se obával vyhrožování kamarádů. Při pohovoru k žádosti o udělení azylu dne 2. 10. 2003 se stěžovatelem bylo zjištěno, že je ve skutečnosti občanem Nigérie, a že v žádosti o udělení azylu uvedl, že je liberijským občanem proto, že jeho matka pochází z Libérie, a že tam s ní žil. Stěžovatel také uvedl, že z Libérie neodcestoval do vlasti, protože mu tam nikdo nemůže pomoci, liberijští rebelové měli své kontakty v Nigérii, do České republiky přijel, aby si zachránil život, pomohl mu kamarád, který jej vzal s sebou do Evropy a zaplatil mu náklady na cestu. Stěžovatel připustil, že v Libérii neměl jiné potíže než ty se soukromými osobami – rebely.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Zákon o azylu rovněž umožňuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle ustanovení § 13 nebo v případě hodném zvláštního zřetele udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14.

Stěžovatel v podané kasační stížnosti tvrdí důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Právní otázkou, kterou se soud v předcházejícím řízení zabýval, je otázka, zda důvody uváděné stěžovatelem, lze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že v rámci správního řízení o udělení azylu nevyšlo najevo, že by se stěžovatel ve státě původu musel důvodně obávat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel jako stěžejní důvod pro udělení azylu v České republice uváděl, že v Libérii, kde žil, jej kamarádi požádali, aby se připojil k boji proti vládě na stranu opozice, protože odmítl, začali mu vyhrožovat zabitím, tvrdil tedy skutečnost, kterou nelze označit za důvod azylově relevantní, neboť jde o chování soukromých osob a stěžovatel se ani neobrátil o pomoc na státní či jiné orgány. Navíc šlo o jednání, kterému byl stěžovatel vystaven v jiné zemi, než je země jeho původu, přičemž stěžovatel nedokázal jasně odpovědět na otázku, proč se nevrátil do země původu, tedy do Nigérie, kde se mohl obrátit na státní či jiné orgány, pouze uvedl, že mu tam nikdo nemůže pomoci, a že liberijští rebelové měli své kontakty i v Nigérii. Žalovaný tak zcela správně stěžovateli azyl dle ustanovení § 12 zákona o azylu neudělil a krajský soud správně projevil s jeho postupem a s přijatým názorem souhlas. Vzhledem k uvedenému se Nejvyšší správní soud s právním posouzením věci krajským soudem ztotožňuje a neshledává důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. oprávněným.

Co se týče námitky stěžovatele, že krajský soud u něj nesprávně nehledal ani podmínky ustanovení § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z dikce zákona jednoznačně vyplývá, že na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu není právní nárok a správní uvážení ohledně posouzení případu hodného zvláštního zřetele náleží správnímu orgánu. V předmětné věci žalovaný v souladu se zákonem nejprve posuzoval, zda stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené v § 12 zákona o azylu a neshledal je. Stejně tak žalovaný vážil, zda by nebylo možné stěžovateli udělit azyl dle § 14 téhož zákona, přičemž podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení neshledal. Ke stejnému právnímu závěru ve věci dospěl také krajský soud, Nejvyšší správní soud se s uvedenými závěry žalovaného a krajského soudu ztotožňuje, neboť stěžovatelem nebyly v průběhu správního řízení a koneckonců ani přezkumného řízení soudního předestřeny žádné skutečnosti, jež by mohly být považovány za hodné zvláštního zřetele.

Stejně tak v případě stěžovatelova nesouhlasu s tím, že krajský soud u něj neshledal překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud po prostudování

spisového materiálu ve věci neshledal nic, co by nasvědčovalo tomu, že by u stěžovatele existovaly překážky vycestování, ve vlasti neměl problémy se státními orgány či institucemi, nikdy se na ně neobrátil o pomoc. Ostatně krajský soud se s touto otázkou vypořádal dostatečným způsobem a Nejvyšší správní soud nemá k jeho odůvodnění žádné výhrady.

K námitce stěžovatele o porušení jeho procesních práv nedoručením rozhodnutí krajského soudu v jazyce, kterému by bezezbytku rozuměl, tedy v angličtině, Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou konstatuje, že jedním ze znaků suverenity České republiky je užití českého jazyka, proto i rozsudky soudů, jakož i rozhodnutí jiných státních orgánů, jsou důsledně vyhotovovány a účastníkům řízení doručovány v českém jazyce. Jen toto („úřední“) znění je závazné a způsobilé vyvolat právní účinky. Nejvyšší správní soud proto neshledal v postupu krajského soudu, který zaslal stěžovateli napadený rozsudek vyhotovený v českém jazyce bez překladu do jazyka anglického, namítané porušení. Nejvyšší správní soud poznamenává, že pokud se cizinec rozhodne žít na území státu, kde je úředním jazykem jazyk jiný, než ten, kterému rozumí, musí být srozuměn s tím, že komunikace bude probíhat v jazyce úředním. Z toho musí ve vlastním zájmu vycházet, a to zejména za situace, kdy v cizí zemi podá jakoukoliv písemnou žádost a předpokládá písemný kontakt s orgány, jež o ní rozhodují.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti namítá, že krajský soud se nezabýval ustanovením dle § 13 zákona o azylu, že přehlédl novou skutečnost, kterou je uzavření manželství stěžovatele s českou státní občanskou, a že porušením jeho procesních práv je nedoručení rozhodnutí žalovaného správního orgánu v anglickém jazyce. Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k těmto nově uvedeným skutečnostem, o nichž se stěžovatel nezmínil v rámci řízení o žalobě u Krajského soudu v Ostravě, a které uplatnil teprve po vydání napadeného rozsudku v kasační stížnosti, nelze přihlížet.

V kasační stížnosti stěžovatel výslovně uplatnil rovněž důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a písm. d) s. ř. s., citované důvody podání kasační stížnosti však dále nijak blíže nespecifikoval, proto se jimi v tomto rozsahu a za uvedené situace nemohl Nejvyšší správní soud zabývat.

Na závěr Nejvyšší správní soud upozorňuje, že právní institut azylu nelze směšovat s instituty sloužícími k legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, které jsou vymezeny například v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Jelikož stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné

úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu